

גליון מס' 241

שבת בלק תשפ"ו

אמשיח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"ר ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.

פנינים משלחן מלכים

עניין של חינוך

"וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֶתוֹן, וַתֹּאמֶר
לְבָלֶעַם וְגו' (במדבר כ"ב, כ"ח-ל)

בפרשה שלנו מתואר הדו-שיח בין המלאך לבלעם. בהתחלה האתון זכתה לראות את המלאך, אבל בלעם לא. כאשר שהדרך היתה צרה והמלאך עמד כנגדם, האתון רבצה תחת בלעם. אחרי שבלעם היכה אותה היא הוכיחה אותו, והמלאך רצה להרוג את בלעם הרשע בגלל מעשיו, "פי עתה גם אתכה הרגתי ואותה החייתי" (במדבר כ"ב, ל"ג). בסוף המלאך המית את האתון והשאיר את בלעם, מדוע? רש"י מפרש: "ועתה מפני שדיברה והוכיחה אותך, ולא יכולת לעמוד בתוכחתה, הרגתיה. שלא יאמרו, זו היא שסילקה את בלעם בתוכחתה ולא יכול להשיב-שחס המקום על כבוד הבריות". הגאון ר' חיים שמואלביץ זצ"ל מבאר: לכאורה אם נשאל, הרי להשאיר אתון כזאת בחיים הדבר יהיה קידוש השם לכל הדורות! יש דין ויש דיין. זה נס עצום שאתון פותחת את פיה ומדברת. מה איכפת לנו מהביזיונות שיסבול אותו רשע? אנחנו לומדים מחז"ל - כמה חמור כבוד הבריות אפילו באדם שפל כמו בלעם. ומינה נלמד עד כמה הזהירות הנדרשת מאתנו מלפגוע חלילה בתלמידינו ובבנינו...

בברכת שבת שלום

מערכת לב ארי

"וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לֵאמֹן כִּי הִתְעַלַּלְתָּ בִּי לֹא יֵשׁ חֶרֶב
בִּידִי" (כב, כט)

כדי לשבר את האוזן במה שקרה כאן עם בלעם והאתון, סיפר הגר"ש לוונשטיין שליט"א מתיחה שעשו גויים באמריקה, וננסה להבין ממה נבעה טפשותו של בלעם הרשע. לצורך המתיחה, העמידו פיל ליד טלפון ציבורי, תלו על צוארו (במקום נסתר) מכשיר טיפ והלכו. אדם עמד שם ודבר בטלפון, ולפתע הוא שומע מאחוריו מישהו גוער בו: אה, אדוני אולי אתה מוכן לסיים כבר! הוא מסתובב אחורה ולתדהמתו רואה פיל!.... כך עשו לכמה אנשים וצילמו במצלמה נסתרת את תגובותיהם. התגובות היו מגוונות: אחד נמלט משם בבהלה, אחד התחיל לצרוח בהיסטריה, אחד צחק ולעומת זאת חברו בכה, כל אחד ותגובתו הוא, אבל לא היה אחד שאמר לפיל בשויון נפש: נכון שאתה מחכה כבר הרבה זמן, אבל הייתי פה לפניך, אז חכה בסבלנות.... זה לא קרה, מדוע? כי כשאדם רואה בהמה מדברת (או לפחות כך זה נראה לו) הוא מזדעזע. בלעם לא! האתון שואלת אותו: ההסכן הסכנתי לעשות לך כה? והוא, בשויון נפש, עונה לה על השאלה: לא... מה אתה עונה?! תזדעזע, תברח! אלא, כתב הרבינו בחיי דבר נפלא בכוחות הנפש וז"ל: היה ראוי בלעם שיתמה בפלא הגדול הזה של דיבור האתון, ושירעש מן הנס המחודש והמבהיל את כל ההולכים עמו בדרך, והיה לו לחשוב ולהתבונן כי מאת ה' היתה זאת לסכל עצתו ולהשיב חכמתו אחור, אבל מתוך אכזריותו ורוע טבעו ומרוב חפצו ללכת, לקח העניין בדרך תמות (תמימות) ולכך השיב כאדם שמדבר עם חבירו: כי התעללת בי... עכ"ל. כלומר האדם יכול לראות את הניסים הגדולים ביותר – ולהשאר שווה נפש, ולא לחזור בו מרצונותיו ותשוקותיו!

(ילקוט האורים)

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

מאמרותיו \ ספור על מרן כ"ק האדמו"ר רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם מצאנז-קלויזנבורג זצ"ל

זיע"א. (מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך 'פניני הצדיקים')

פֿשעוד למד בחדר הצטיין רבי יקותיאל יהודה במדות נעלות מאין כמותם. פֿאָשר העלה זכרונות מימים אלה הביא דגמא אישית מעצמו להנהגה נהדרת שפצדו ראה בה את נחלת כל הילדים, "רגיל הייתי בטבע מגיל רך, שפאָשר הבאתי איתי ל'חדר' מן הבית שלוש פרוסות של מיני מזונות, נתתי שתי פרוסות לחבר מבית עני שלא היה לו, והסתפקתי לעצמי בפרוסה אחת ואם לא הבאתי אלא רק פרוסה אחת נתתי אותה כולה לחברי ולא אכלתי מאומה ... פי איך אהיה מסגל לאכול בשחברי רעב ואין לו מה לאכול? ומדה זו של רחמנות השרישו בי אבא ואמא מיום שנולדתי, כִּזֶּה היה טבע התינוק בכל בית יהודי בימים ההם."

בשואה אבד הרבי זיע"א את כל בני משפחתו ובהם אחד עשר ילדיו. כִּשְׁנֵשָׁאל כיצד הצליח להתגבר על יסורי האויב הללו, הסביר: "אבדתי את כל משפחתי, אבדתי את הכל – אבל את הקדוש ברוך הוא לא אבדתי".

את זכייתו להנצל מהתפת, להקים ישיבה מפארת ולהעמיד דור חדש הממשיך בשרשרת הזקב של אבותינו, תלה בדבר אחד ויחיד שזקף לזכותו: 'שגם בזמנים הקשים ביותר שעברו עלי, לא באתי אף פעם בטרוניה כלפי שמיא, כל גל וגל שעבר עלי - קיבלתי באהבה'.

רבנו יסד את בית החולים לניאדו, בית ספר לאחיות, מוסדות ליתומים ובכך קים את נדרו שאם ינצל מן התפת בשואה, ינסה תמיד להציל יהודים. ימים ספורים לפני פתיחת בית החולים, אמר לסגל הרפואי, בהם פרופסורים וממחים ידועי שם, "בבואי להקים ולפתח בית חולים חדש לאוכלוסיה הרחבה, שואף אני לא רק שיקפידו בו הקפדה מלאה על שמירת שבת ופשרות, ולא רק שיעסיקו בו רופאים מעלים ממדרגה ראשונה, אלא גם ובעקר שכל העובדים פה יהיו בעלי לב יהודי חם! שיאהבו את החולה! שמטרתם הבלעדית תהיה רפוי החולה ולא רפוי המחלה".

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים וזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אמן!

הילולא דצדיקייא

הילולת מרן כ"ק

האדמו"ר

רבי יקותיאל

יהודה

הלברשטאם

זצ"ל זיע"א (ט' תמוז תשנ"ד)

מרן כ"ק האדמו"ר רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם מצאנז-קלויזנבורג זיע"א (המכונה השפע חיים ע"ש ספרו) נולד ברודניק שבגליציה בד' בשבט ה'תרס"ה לאביו ר' צבי הירש זיע"א (אב"ד רודניק). ולאמו: מרת חיה מנדל ע"ה. רבנו היה האדמו"ר הראשון של חסידות צאנז-קלויזנבורג, חסידות שמקורה בחסידות צאנז. מייסד קריית צאנז בנתניה ובית חולים לניאדו. אביו היה בנו של רבי ברוך מגארליץ, בנו של רבנו ס.ק. רבי חיים הלברשטאם זצוק"ל (בעל ה"דברי חיים"), אמו מרת חיה מנדל הייתה נינתו של הרב צבי אלימלך שפירא מדינוב (ה"בני יששכר"). ודור שישי לצדיק רבי צבי הירש אפשטיין בעל היעטרת צבי. רבנו היה ידוע עוד בילדותו כעילוי ונבחן על הש"ס בגיל 13. בגיל 14 התייתם מאביו, שממנו למד את עיקר תורתו. באותה שנה גם הוסמך להוראה. בשואה נשלח לאושוויץ. אשתו ואחד-עשר ילדיו נספו בשואה. לאחר השואה החל בהקמת מוסדות תורה במחנות העקורים, ייסד את חסידות צאנז-קלויזנבורג בנתניה ואת מפעל הש"ס. הוא ייסד גם את בית חולים לניאדו בנתניה בעקבות נדר שנדר בתקופת השואה, שאם יינצל מהתופת ינסה תמיד להציל יהודים. בית החולים משמש את תושבי נתניה והסביבה. רבנו נלב"ע בליל שבת ט' בתמוז ה'תשנ"ד.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!.

ומה ראה מואב ליטול עצה ממדין? כיון שראו את ישראל נוצחים שלא כמנהג העולם אמרו מנהיגם של אלו במדין נתגדל נשאל מהם מה מדתו אמרו לו אין כחו אלא בפיו. (רש"י)

עד כמה גדול כוח הדיבור ועל אחת כמה וכמה כוחה של תפילה - זאת לא ניתן לתאר ולשער. להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך 'מאורם של ישראל', ובו ניתן ללמוד על כך: יום חמישי בערב. צלצול הטלפון, שנשמע בבית משפחת מ. בבני-ברק, קטע את ההמולה האופיינית לשעה וליום זה. אחד מילדי המשפחה הרים את השפופרת, הקשיב לרגע ומיד העבירה לאביו. טלפון מאנגליה - אמר בבהילות - זה נשמע דחוף! הוסיף. הרב מ. ניגש אל הטלפון. מעבר לקו נשמע קולו של משה, ידידו מימי הישיבה: אני מדבר אליך מבית הרפואה בלונדון, אמר משה בקול עצור, נולד לי בן לפני כמחצית השעה... מזל טוב!, מיהר הרב מ. לאחל, אך מיד השתתק. הוא הבין שמשהו עם הילד אינו כשורה. משה לא היה נשמע מאושר כמצופה מאב טרי. תודה על האיחולים - לא שכח משה את כללי הנימוס האנגליים, אך מיד הוסיף: הרופאים מודאגים מאוד ממצב התינוק שכן במשך מספר דקות בשעת הלידה הוא סבל מחוסר חמצן, ולדבריהם מוחו נפגע באופן חסר תקנה, וכמעט שאין סיכויים, שיגדל ויתפתח כילד רגיל ובריא. קול בכיו החרישי של משה נשמע בבירור מעבר לקו, אך בפיו של הרב מ. לא היו מילים כדי לנחמו בשעתו הקשה. אני מבקש ממך, הרב מ. - שבר הלה את השתיקה - הרי הנך תלמידו המובהק של הגאון הגדול ר' מיכל יהודה לפקוביץ, גש נא בבקשה אל מעונו ובקש, שיעתיר בתפילה על עוללי הרך! הרב מ. הביט בשעונו. השעה הייתה מאוחרת מדי כדי לנקוש על דלת ביתו של ראש הישיבה הישיש. הוא נפרד מידידו במילות עידוד ובאיחולים לבביות לישועה קרובה, והבטיח כי עם שחר ייגש למעון רבו, ויבקשו, שיברך את התינוק החולה. בבוקר שלמחרת השכים הרב מ. כדי להתפלל במחיצתו של ראש הישיבה, ומיד לאחר התפילה ניגש לרבי. הוא פירט את סיפור התינוק וביקש ברכה בעבורו. ראש הישיבה שבאותה שעה עמד לצאת מהבית, הקשיב לסיפורו ואמר: ברגע זה אני בדרך לשמש כסנדק בברית מילה. פעמים רבות אני חש, שהתפילות שאני מתפלל בזמן שאני משמש כסנדק מתקבלות לרצון יותר מתפילות אחרות. אתפלל הפעם בעבור התינוק... הרב הרהר לשניות מספר, ואז הביט בעיניו של הרב מ. התלויות בו בתקווה, הגביה מעט את קולו ואמר בביטחון: הסירו דאגה מלבכם! התינוק יהיה בריא ושלם בגופו ובנפשו, בעזרת השם. הרב מ. הודה נרגשות לרבו הגדול, נפרד במילות תודה, ומיד שב לביתו להתקשר למשה ידידו ולספר לו על ברכתו והבטחתו הנדירה של ראש הישיבה. באותם רגעים, ששוחחו הרב מ. וידידו, הסתיים הברית, שבו שימש ראש הישיבה כסנדק. התינוק עדיין היה מונח על ברכיו, ורבי מיכל יהודה עצם את עיניו והתפלל ברגש קודש על התינוק הבלתי מוכר שנמצא באנגליה, שיבריא לחלוטין, ולא ייוותר בו שום רושם של מחלה, ושיגדל בתורה וביראת שמים. בינתיים, בין כתליו של בית הרפואה בלונדון התכוננו ההורים המודאגים לשבת קודש. מספר יהודים בעלי חסד דאגו להכין בעבורם ארוחה לשבת, רופאים בחלוקים צחורים התרוצצו סביב מיטתו של העולל הרך, כשפניהם אינן מבשרות טובות. משה הביט בעריסתו עמוסת הצינורות של העולל הרך, והדאגה מילאה את כל ישותו, וכך מצא עצמו, דקות ספורות לפני שעת הדלקת הנרות בארץ, מתקשר שוב, הפעם לידיד אחר, ומבקשו להיכנס למעונו של מרן שה"ת הגאון ר' חיים קנייבסקי זצ"ל ולבקש ממנו, שיתפלל גם הוא בעבור התינוק. החבר רץ מיד לבית מרן הגאון ר' חיים קנייבסקי יע"א. משאך שמע ר' חיים את הסיפור העגום הגיב מיד: גש לר' מיכל יהודה, מורי ורבי, הברכות שלו חשובות בשמים! אותו חבר שלא ידע כי ר' מיכל יהודה כבר בירך את התינוק, מיהר למעונו של הצדיק, אלא שבטרם הספיק לומר את פרטי הסיפור הגיב ר' מיכל יהודה: כבר התפללתי עליו בברית, שבה השתתפתי ביום שישי. ה' יעזור והתינוק יהיה בריא ושלם! שבוע חלף מאז. בערב השבת הבאה נלקח התינוק לבדיקה במכשור מיוחד ומתקדם, אשר באמצעותו ביקשו הרופאים למפות את מוחו הרך ולגלות, כמה אחוזים ממנו נפגעו ומה ניתן עוד אולי לתקן. מחוץ לחדר הבדיקות המתינו ההורים במתח, תוך שהם ממלמלים בדבקות פרקי תהלים. הדאגה כרסמה בליבם, אך הביטחון בתפילתו של ראש הישיבה נסך בהם כוח. עשרים דקות ארוכות ומתישות חלפו בטרם נפתחה הדלת הכבדה ובעדה יצא הרופא, כשפניו המומות ומשתוממות, והוא בקושי מסוגל לדבר. זה לא אותו תינוק. אני בטוח! - אמר - הבאתם לי תינוק אחר, בריא לגמרי..., הוסיף ואמר בהתרגשות, תוצאות הבדיקות היו תקינות לחלוטין, אין הסבר אחר לכך, מלבד המילה 'נס'! דמעות של הודיה זלגו מעיני ההורים על הנס שאירע להם. לא היה להם שמץ של ספק איזו זכות עמדה להם... הייתה זו תפילתו של ראש הישיבה, שבקעה רקיעים בעבורם וקרעה את רוע גזר דינם.

(פניני עין חמד)

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"ר יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.